

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quam necessaria sit modestia etiam externa: & quam efficax sit haec ipsa
ad obtinendum fauorem diuin[u]m. Cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

tutius est (teste Gersono) ipsi corpori plus-
 culum aliquid indulgere, quam aliquid ne-
 cessariæ rei subtrahere: propterea quod mi-
 nori negotio occurri possit malo per intē-
 perantiam conciliatio, quam per abstinē-
 tiam, aut necessariæ rei subtractionem.

Quandoquidem vt medici tradunt, longè
 sanabiliores sunt morbi, qui ex intēperātia
 contrahuntur cibi aut potus, aut ex aliarū
 rerum copia, quam qui ex immodica con-
 ciliantur abstinētia, vtpote qui hominis na-
 turam non modo lædunt verum etiam ple-
 runq; sensu priuant, aut sui impotē reddūt.

Quam necessaria sit modestia etiam externa: & quam
 efficax sit hæc ipsa ad obtinendum fauorem diuinū.

Cap. 3.

Vbi vero corpus iam preparatū & co-
 aptatum fuerit ad obsequiū spiritus,
 quod ad gulæ temperantiam attinet
 restat videndum quomodo etiam cæteris
 omnibus corporis mēbris sit honestè & de-
 center vtendum, ne totus subsequēs labor
 prorsus reddatur irritus, si hoc nō fuerimus
 prius edocti. Illud enim pro indubitato ha-
 bēdū, quod planè & oleū & operā perditu-
 rus sit quisquis sibi circūspecte nō prospexe-
 rit, ne qd vsquā seriæ rei pretermittat. Qua-
 re vigilāter & studiosè sibi prospicere debet

P iij

maximè

DE PROBITATE

maxime homo spiritualis, ne quid ad spiri-
 tualem spectans vitam vsquã omittat aut
 negligat. Summo etiam studio corporaleis
 omneis actiones obseruare, nec vnquam
 prorsus securus esse, aut citra omnem metũ
 plus satis sibi fidere debet. Quemadmodũ
 enim dolium in quo optimum vinum re-
 conditũ est summa cura obseruari debet, vt
 vndiq; sit solidum, omni ex parte clausum,
 & nullis vsquam foraminibus aut rimulis
 obnoxium, vnde vel vinũ effluere, vel per
 ingressum aërem vini ipsius virtus posset
 elanguere: ita & homo seipsum sollicitè ob-
 seruare, sibiq; prospicere debet, alioqui tã-
 tum bonæ frugis perdet ex parte vna, quã-
 tum lucrifacit aut meretur ex altera: sicuti
 vsuuenire consuevit ei qui in precibus fer-
 uidus est, sed incircuncisus in sermonibus:
 & rursus ei qui rigidus est in abstinentia cibi
 ac potus, sed interim deditus est somnolen-
 tiæ aut ocio: & plerisq; id genus alijs. Sunt
 autem huiusmodi homines stultis quibusdã
 operarijs seu artificibus similes: qui vna qui-
 dẽ die strenuè laborant: sed postridie inter-
 dũ duplo plus perditè commessando con-
 sumunt atque ita in continua agunt æge-
 state victitantes in diem, iuxta illud quod
 vulgo dici consuevit, De manu ad dentẽ.
 Vnde

Vander hãt
 tot indẽ tãt

Vnde nihil mirum, quod multi hodie cer-
nantur, qui tametsi multis etiam annorum
voluminibus sub sacro vixerint ordinis ali-
cuius instituto, vacui adhuc sint vera pieta-
te, & in virtutibus & gratijs diuinis imper-
fecti; maximè quū sint fere veluti vasa que-
dam plena rimis, quibus nihil pene bonæ
virtutis potest infundi: aut si quid forte bo-
ni infundatur continere illud non valent:
atq; ob hoc ipsum rarius ac parcius ipsis do-
na diuinā instillantur. Quare haud immeri-
to mystica illa in Canticis sponsa, tale à suo
sponso audit encomium: Hortus conclu- Cant. 4. d.
sus soror mea sponsa: hortus conclusus: fons
signatus. Quo sermone insinuatur religiosi
hominis animam vndiq; diligēter clausam
& circunceptam esse oportere, ne quid ma-
li vel alieni possit alicunde irrumperere, &
rursus ne quid boni possit egredi ac perire.
Idem ergo sermo etiam in nobis complebi-
tur, in primis si omnia corporis nostri mē-
bra coaptemus & assuefaciamus obsequio
Dei, deinde si nullam prauam consuetudi-
nem apud nos hærere sinamus scientes &
volentes, quæ diuinæ in nobis gratiæ possit
obesse, sed iuxta doctrinam apostolicam
exhibeamus Deo corpora nostra hostiā vi- Ro 12. 3.
uentē, sanctā, Deo placētem. Id enim ratio
exposcit

DE PROBITATE

Ro. 6. d.

exposcit æquitatis, vt qui sepe numero membris nostris abusi sumus ad vanitatē & improbitatem, ediuerso eisdem vtamur (idq; non paulo sollicitius) ad Dei honorem & obsequium: quo videlicet per eadem corporum nostrorum instrumenta Deus honoratur, per quæ aliquando fuit exhonoratus: nos quoque per eadem membra, spiritua- lia dona ac merita dudum amissa recupere- mus, per quæ ipsa perdidimus: proximus deniq; nos ter prouocetur ad pietatem, sicuti prius prouocatus est ad impietatem: vt ita tandem desideratam consequamur benedictionem à Patre luminum: quemadmo- dum huius nobis rei typum præsignauit pa- triarcha Iacob, dum benedictionem con- sequutus est paternam vestibus indutus fra- tris sui Esau optimis atque fragrantissimis. Quo exemplo sacra nos scriptura instruit, quemadmodum homo imperfectus ad in- ternum Dei cupiens peruenire fauorem, ex- ternam etiam quærere debeat probitatem & honestatē hominū perfectorū, qui Deo placuerunt etiā apparatu extrinseco, nimi- rum foris conspicui ornatu proborum mo- rū, nedum virtutibus intrinsecis: & pietatē exercuerunt etiā usu membrorū externo, nedū studio animi interno. Huc enim nos hortatur

Gen. 27. d.

hortatur apostolus dū ait. Sicut exhibuistis
 mēbra vestra seruire immūdicie & iniquita
 ti ad iniquitatē, ita nūc exhibete mēbra ve- Ro. 6. d.
 stra seruire iustitiæ in sanctificationē. Quā
 doctrinā apostolicā tūc implemus, quū om-
 nis corporis nostri tū sensus tū artus coer-
 cemus certo quodā studio decentis honesta-
 tis, ita eos subiicientes obsequio recte ratio-
 nis, vt equis imperare solemus adhibito fre-
 no. Neq; enim eis vti debemus pro arbitrio
 indomitarū cōcupiscentiarū, aut prauæ no- Iac. 3. a.
 stræ volūtatis : sed pro arbitrio rationis &
 voluntatis diuinæ proq; exigentia spiritua-
 liū gratiarū. Videmus quanta cura adhibea-
 tur pbē instituendis ijs q obsequio destinā-
 di sunt regis cuiuspiā aut p̄potentis alicu-
 ius principis: quomodo mores illis tradant̄
 aulici, ac principales, ne si gestibus sint parū
 cōditis ciuilitate regia, ab ipso possint rege
 seu principe fastidiri. Sic enim factū legi-
 mus à rege Nabugodonosor: q quos tandē Dan. 1. a.
 in sua regia habitur⁹ erat cliētes ac famulos
 prius institui p̄cepit omni sapiētia prudē-
 tia disciplina, & cognitiōe linguæ chaldeæ,
 vt instructi atq; adeo educati cibo potuq;
 regio trib⁹ annis, postea in palatio starēt in
 cōspectu regis. Quāto iustius est summū ad
 hibere studiū parādis pbis moribus ab ijs q
 ad

DE PROBIDADE

ad summi illius regis & Domini dominantium vocati ac delecti sunt obsequium, qui ut creator est & animarum, & simul corporum, Ita æquissima omnino ratione ab vtrisque sibi cupit seruire? An putas illi gratum fore famulum vagum, qui incompositis est & moribus & sensibus? Haudquaquam sanè. Sed ut Dominus est omnium summus, ita non nisi summos & præstantissimos vult habere famulos. Vnde insignis ille rex David ita nos in psalmo adhortans, **Psal. 2.** Apprehendite inquit disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via iusta. Proinde mihi videre videor externam hanc tam sensuum quam membrorum honestatem, virtutem esse tam necessariam, tamque utilem, ut putem neminem quamuis etiam imperfectum non propediem consequuturum perfectionem, qui huius fuerit studiosus amplexator, & rursus contra neminem quamuis perfectum non propediem ad magnam defecturum imperfectionem qui in huius fuerit virtutis studio negligenter atque remissior. Fieri enim haud potest, ut in sensibus vagis, & moribus inconditis & irreligatis Spiritus ille sanctus diutius consistat, quippe qui omnem auersetur vanitatem, & auferat sese a cogitationibus quæ sunt

sunt sine intellectu. Qui & ob id Spiritus ^{ibidem.}
disciplinæ dicitur, quod extraria illa hone-
state veluti præcioso quodam ornamento
animam hominis tanquam sponsam Chri-
sti venustam reddat & decoram, atq; adeo
etiam pulchra quadam ornatus varietate
& Deo simul & mortalibus efficiat specta-
bilem & gratam.

Quomodo disciplina sit custodienda, quum vt alij allū-
ciantur ad virtutem, tum vt propria facilius euinca-
tur imbec illitas.

Cap. 4.

EX premissis facile quisque animaduer-
tat: quã sit hac exercitatio homini ne-
cessaria, potissimum tamẽ tibi qui vo-
catione diuina precipuũ quoddã diuini ob-
sequij seruitiũ statũq; perfectiorẽ expetisti
& amplexus es. Vide ergo hominẽ istũ ex-
ternum, hoc est habitum omnem corpora-
lem tam in sensibus quã in mēbris diligēter
obserues, rectẽ modereris, decenter & ho-
nestẽ componas, vt in admirationẽ & gra-
tum tui contuitũ conuertas oculos diuinæ
maiestatis, angelorum, & pariter etiam ho-
minum (siquidem spectaculũ facti sumus,
vt ait Paulus, mundo & angelis & homini ^{1. Cor. 4. b.}
bus,) potissimum aut vt tui exemplo quasi
fragrantissimo quodã virtutum & Christi
odore alios pellicere possis ad studiũ pieta-
tis